

DO MOR. OSTRAVY

Jan Škoda:

Budování souboru, nejdopovědnější otázkou činohry.

Trať Praha—Moravská Ostrava měří něco málo přes 360 km; mnoho úkazů však svědčí, jakoby tato vzdálenost, pokud jde o vzájemnost, byla daleko větší. Hlavně z Prahy je daleko do Moravské Ostravy. Má to své nevýhody, ale má to i výhody. Někdy zde na to žehráme, jindy jsme se stavem věcí docela spokojeni. Ostravské divadlo žije letos svoji dvacátoudruhou sezonu. Dějepis těchto dvaadvaceti let vyznačuje se pravidelností v zápase o zajištění tohoto uměleckého ústavu, jehož význam umělecký i národní je nesporný. Vzniklo ze spontanní vůle lidu a nebylo vlastně nikdy svěřeno soukromému podnikateli. Provozovatelem divadla je Spolek NDMS. Měnilo-li se cokoliv, neměnil se nikdy rozsah divadla, které má svoji činohru, operu, balet a operetu. S výjimkou snad jen jediné sezony, kdy se zřeklo operety, bylo provozováno v tomto rozsahu. Bez výjimky však se nespokojovalo úkolem být jen divadlem městským, ale vždy si bylo vědomo povinnosti k celému kraji, kde mělo postavení výhradní, neboť sem celkem nezajížděly společnosti, jež by v ohledu uměleckém něco znamenaly. Bezpečný základ, jež druhdy divadlu dal při jeho založení jeho první ředitel Václav Jiříkovský, dovolil mu přestát všechny otřesy, jež měly ostatně vždy charakter hospodářský, daleko méně umělecký. Třebaže tu v tomto ohledu byly též samozřejmé výkyvy, drželo se umělecky povždy na úrovni značně vysoké, disponovalo šťastně souborem vyspělým a zkázněným, věrno zásadám, které při jeho vzniku určovaly jeho další vývoj a rozvoj. Jeho hospodářské krise, tu vážnější, tu lehčí, porušovaly celkem klidný život tohoto uměleckého ústavu, nezasáhly však nikdy vážně do jeho uměleckého snažení. Při jejich řešení a likvidaci se obzvlášť bolestně pocítovala podivuhodná skutečnost, že z Prahy je tak daleko do Ostravy, zatím co směr opačný připadal nepoměrně kratší.

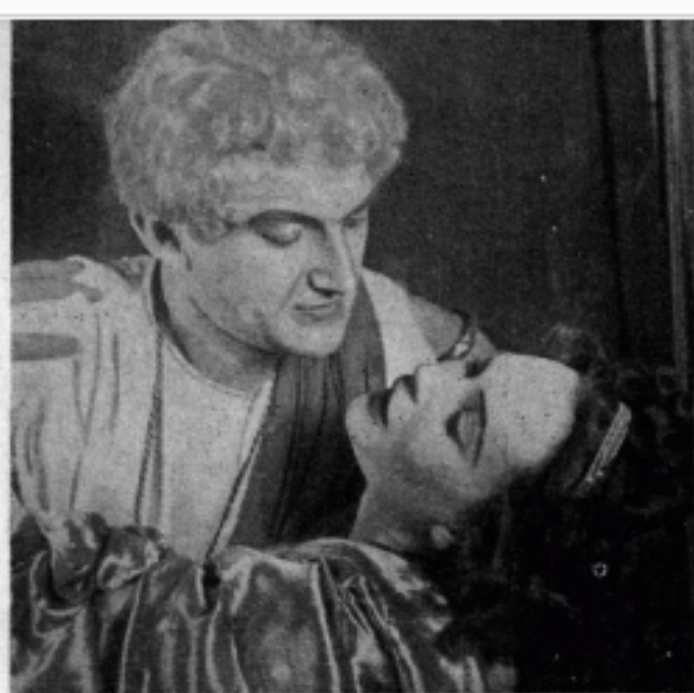
Každé české divadlo je více nebo méně odvislé od Prahy. A bylo by malicherností, tuto skutečnost zapírat a předstírat snad nějakou fikci samostatnosti, ať už v ohledu reperto-

Nezvalova „Manon Lescaut“ v NDMS. Od le-
va: FRANTIŠEK FOR-
MAN, LIBUŠE VO-
STRČILOVÁ, sedící
BLANKA WALESKÁ,
JAN LINHART, JO-
SEF KAREL.

Titulní postavu kouzelné
Nezvalovy hry vytvořila
BLANKA WALESKÁ
(obr. nahole).

Scen. řes. herectva.
Foto Rožner, M. Ostrava.

*Z činohry
NDMS. VIK-
TOR DINTR
a LÍDA MA-
TOUŠKOVÁ,
Pelop a Hippo-
damie ve Vrchlic-
kého-Fibichovu
„Smíru Tantalova-
vě“.*

*Také činohra
NDMS uvedla
Křpatovu veselo-
hru „Mistr ostré-
ho meče“. MA-
RIE RÝDLO-
VÁ jako hraběn-
ka Ughartová.*

*Svaz čes. herectva.
Foto Rozner, M.
Ostrava.*

rovém, reprodukčního stylu či v čemkoliv jiném. Stejně i regionální zvláštnosti, někde zdůrazňované, nejsou toho druhu, aby podstatně rozlišovaly české scény. Nicméně je pochopitelné, že určité rozdíly mezi jednotlivými českými divadly tu jsou. Čím se odlišuje ostravské divadlo od jiných českých scén, nebude asi těžko postihnouti tomu, kdo zde několik představení uviděl a před tím sledoval repertoár tohoto divadla. Bude se mu nepochybně zdát, že silnějším partnerem v divadelním zápase je zde hlediště, sebevědomé, uvědomělé, snad i trochu pohrdavé, nicméně pozorné, ale především velmi kritické. Toto hlediště už nejednou odmítlo věc jinde bouřlivě přijatou. Toto hlediště už nejednou překvapilo pozorným nasloucháním dílu, pokládámu za nepopulární. Není nevypočítatelnější hledišť jiných, ale je rozhodně rezervovanější. Obdivuje solidnost a nedá se tak snadno přesvědčiti, že nic je něco. Stejně ve věci autora jako herce. Pohrdá lácí, ale právě tak je skeptické k novotám. Ani autority mu nejsou autoritami. Nehraje se pro ně lehko, ale hraje se pro ně dobře; ovšem: opatrnosti nikdy nezbyvá. Není to sice „zlaté“ obecnstvo, rozhodně však obecnstvo, které vzrušuje a napíná. Toto obecnstvo také určuje typ ostravského jeviště, kde není místa pro stary, ale kde se uplatňuje jen celek, schráný soubor.

Budování souboru je zde proto také otázkou nejodpovědnější. V tom směru činohra NDMS si uvědomovala svůj vztah k hledišti za všech režimů: od Jiřikovského přes Uhlíře a

Proxe k Miloši Novému a k režimu dnešnímu. Činohra ostatně během celého období podléhala také změnám co nejméně. Jsou zde členové souboru, jejichž členství se pohybuje kolem dvaceti let, většina je zde však určitě déle deseti let. Na bezpečných základech, kdysi šťastně položených, doplňoval se pak soubor vezdy s krajní opatrností, ale vždycky se zřetelem na to, aby to byl kolektiv rovnohodnotný, vzájemně se doplňující a vyrovnaný. Stejně šťastnou ruku mělo divadlo při volbě svého režisérského sboru. Reprezentovala-li druhdy ostravskou činohru jména: Kantor, Hilmar, Sudová, Černý, Skála, Štěpánková, Gentner, Tihelka, po nevítaném odchodu Čtvrtečkové, Nedbala, Lerause, Svobodové, Nezvala, Vejražky a nejnověji i Vášové, reprezentují ji dnes jména Rýdlová, Myron, Hodanová, Brož, Jelínková, Forman, Karel, Šára, Kovaříková, Kocian a z nejmladších zvláště úspěšně Waleská, Palouš, Dintr a Šavřda. V scénickém projevu měla činohra NDMS dlouho primát před ostatními soubory. Teprve v poslední době i ostatní složky se jí přizpůsobily, takže celé divadlo působí dnes dojmem stejného uměleckého zaměření a umělecké jednoty. V přítomné chvíli připravuje se celý soubor ve všech svých složkách k novému úkolu, který jest ostravskému divadlu dán, totiž k činnosti v dovedně a umně restaurovaném Národním domě. Nebude to úkol snadný, i když rozmanité otázky jsou již dnes rozřešeny. Je odůvodněná naděje, že pohotový a bystrý ostravský soubor překoná i tuto nejistotu jako úspěšně překonal již úskalí jiná.

Ladislav Třenecký:

Český Jannings.

Načrtnout stručnou statí profil vyzrálého herce, je úkol nesnadný. Tím obtížnější, jde-li o osobnost tak tvárnou a vyhraněnou jakou je Jiří Myron, režisér činohry Národního divadla v Moravské Ostravě. To jméno bude v historii českého divadelnictví severovýchodní Moravy zapsáno písmem zlatým; už dnes je vyslovováno s nesmírnou úctou i vděčností, kterou široké Ostravsko projevuje velkému herci za to, že mu zůstal věren.

Osmnáct roků je Jiří Myron členem NDMS. Prodělal s ním doby umělecké tísně i rozkvětu. Mijely sezony úsilovné práce, kolegové jeden za druhým odcházeli do Mekky českých herců — jen Myron zůstával. Na dnešní vysoké úrovni činohry NDMS, již dosáhla a v mnoha konkrétních případech předstihla činoherní scény pražské, má Jiří Myron největší podíl. Obecenstvo to již dávno ví. Jméno Myron značí mu bezpečnou hodnotu. Proto také byl první, jemuž byla udělena cena města Moravské Ostravy za umění herecké; že jednomyslné rozhodnutí poroty doprovázel souhlas nejširší kulturní obce, není bez významu. Právem. Každý Myronův výkon prozrazuje herce nadprůměrně talentovaného a vysoce inteligentního.

Jeho vývoj vedl klasickým repertoirem. Kraj těžkého průmyslu hnětl a formoval herecký charakter v období nejprudšího uměleckého rozdychtění. Ostrava, město společenských předělů, těžké práce a prudkého růstu vtisklo Myronovu herectví znamení, jež zdobí vrcholné zjevy českého herectva. Nevytváří na scéně pouhý ornament lidských vášní, ale obnažuje lidskou podstatu s účinem vpravdě drtivým. Pro nejsložitější situace dovede najít slova, nejvýstižnější intonace, s minimem přesně vyvážených pohybů a s citlivě reagující tváří dosahuje maxima účinku. Teprve při podrobnějším studiu o reprisách lze zjistit, z kolika složek virtuosně komponovaných skládá se zdánlivá jednoduchost postavy, jež byla o premiéře jako vytesána z žulového balvanu.

Jako doklad jmenujme z jeho bohatě odštípnutého repertoiru jen namátkou několik postav. Tak Cabota z Toužení pod jilmy: divně

Svaz čes. herectva.

Foto Rozner, M. Ostrava.

K naší statí „Český Jannings“. Režisér činohry NDMS JIŘÍ MYRON — vše ostatní o něm je v statí právě vzpomínuté — v masce popeláče Alfreda Doolittla ze Shawovy hry „Pygmalion“.

nasupeným výrazem tváře, sukovitým gestem a rozsochatou chůzí vytvořil poloboha — poloďábla síly až přízračné. Vzpomeňme na Vassu Železnovovu: z patlavého kroku, tupého mžourání, pochrchlávání a blekotavého notování komponoval Prochorova, figuru hodnou Moskevských. Či způsob, jakým se zmocňuje Shakespeara. Hlasové zbarvení umožnilo mu vyhrát v širokém rejstříku panovačnost, výbuchy bezmocného vzteku i skučivé drolení slov šíleného krále Leara; mimickým propracováním dosáhl ve výjevech šílenství děsivé reality. Plnokrevného Falstafia zase nadívá dobře vyváženými dávkami podšitosti, naivity, domýšlivosti i tuposti. Nebo v roli otce Alžběty Browningové: nasupený; strach a odpor vzbuzující, užíraný podivnou láskou k dceři — tak se zjevoval v jedinečné masce až po otřásající závěrečný výstup. Z Adama v Rozbitém džbánu vytvořil smyslné, chrochtavé, žravé a mazané čuně, které se válelo jevištěm tak, že u obecenstva, kromě vjemů zrakových i sluchových, vzbudil i odpovídající pocity čichové a chuťové. Z českých her, které Myronovu srdci jsou nejbližší — připomeňme si alespoň hru Lidé na kře, kde jeho profesor Junek dorůstal duševní velikosti Dona Quijota. A měli bychom jmenovat jeho Žižku, Julia Caesara, Tantala a j.

Po Brnu nastudovala i opera NDMS v Moravské Ostravě dílo E. F. Buriana „Martyr“. **LÍDA ČERVINKOVÁ** vytvořila titulní postavu opery, **RUDOLF KASL** zpívá partii Franciska.

Spaz. čas. hereckua.
Foto Rozner,
M. Ostrava.

Nepřehledná je galerie postav, z nichž každá znovu připomíná, jakým přínosem by byl tento umělec, zvláštní hlasové lahody, čisté dikce, úžasné mimiky a kultivovaného gesta v našem filmu. *Na českém filmovém nebi není dosud podobného typu.* Bohužel, Ostrava je dosud mimo zorné pole filmových režisérů.

Obsáhlou stať vyžádala by si jen zmínka o Myronově režisérské práci. O účtě k textu

Jaroslav Vogel:

Česká zpěvohra v ostravském kraji.

Zpěvohra nebyla nám Čechům nikdy pouze jedním z druhů umění, byla nám — zvláště v díle Smetanově — ideálním ztělesněním všeho našeho svérázu. A v tom je hlubší tajemství skutečnosti, že se mohla stát naším nejnárodnější zpěvohrou taková Prodaná nevěsta, třeba se v ní slovo *Čech* nebo *český* vůbec nevyskytuje. Ba není v ní ani vyzdvihování příznačných vlastností a typů. Je tu prostě jeden čiperný a jeden roztomile přihlouplý selský synek, jeden rozšafný a jeden trochu omezený rodičovský pár, je tu mazaný dohazovač a svěží, trochu čtverácká, trochu vzdorovitá, ale ve všem konání zdravá, plnokrevná dívka, jsou tu venkovští komedianti s venkovskou muzikou, tance — ale vše jako samo sebou. Vedlo by příliš daleko, kdybych zde podrobně uváděl povahové rysy, jak se jeví zejména v zpěvohrách Smetanových. Ale chtěl bych poukázat aspoň na ty, které v nás bezděčně hledí vzbudit: je to *r a d o s t*, vzdálená sice rozpustilého veselí třeba italské buffy, ale za to opravdovější, a pak *l á s k a*, nejen mezi mužem a ženou, ale vespolečná. Nic není v tom směru příznačnějšího pro Smetanu než smír mezi rozváděnými stranami, v němž ústí děj skoro všech jeho oper: v Prodané nevěstě smíruje se Mícha s Jeníkem, v Hubičce Vendulka s Lukášem a s oběma otec Paloucký, v Tajemství Kalina s pannou Rózou a Malinou, Liše pak dějově vrcholí velkolepým, mužně ušlechtilým odpuštěním Přemysla Chruščovi.

Také naše Ostrava se snažila již před několika desetiletími uhostit českou zpěvohru. Základní předpoklad

a snaze vyjádřiti jeho nejjemnější nuance, o nenásilném způsobu, s jakým nevtrhavě uplatňuje své bohaté zkušenosti, o taktu, s jakým vstěpuje mladším kolegům *nutnost pozitivě jevištní práce.* Neboť Jiří Myron, herec osudem předurčený, nesnáší velkých slov o božské jiskře, žhavé inspiraci; je stejně vzácně prostý v lidském i hereckém projevu.

VLADIMÍR KOPECKÝ

závod pro zpracování dřeva **ZLÍN**

k tomu dalo postavení Národního domu v roce 1894, ale i pak musila se také Ostrava spokojovat ještě dlouho pouhými zpěvoherními zájezdy. Počátek s nimi učinila r. 1896 společnost Píštěkova. V období následujícím přijelo již dokonce Národní divadlo brněnské; ředitelem byl tehdy Lacina. Teprve r. 1908 umožňuje stálou českou divadelní sezonu vytvořením prvního divadelního družstva za předsednictví Konstantina Grünwalda. Sezona trvá arci jen od 20. září do 6. ledna, neboť pak jsou plesy a nutno uvolnit Národní dům tancování... Ředitelem divadla a zároveň hrdiným tenorem souboru je František Trnka, I. kapelníkem C. M. Hrazdira, který před tím působil v Ostravě jako regenschori a u brněnského divadla jako kapelník, v kterémto funkci dirigoval také památnou původní premiéru Janáčkovy „Její pastorkyně“. Hrazdira se ostatně uplatnil i jako sám skladatel: v Brně se dávala jeho opera „Král Ječmínek“, v Ostravě v sezoně 1909-10 jeho opereta „Meridon III.“. Druhou sezonu vedl opět ředitel Trnka, Hrazdira odešel do Splitu a jeho nástupcem se stal pozdější tenorista a posléze divadelní ředitel Vladimír Waršer. V příchodních sezonách se střídala jména: Komárov, Karel Nedbal, na podzim 1911 přejímá divadlo společnost Janovského, r. 1915 ředitel J. A. Frýda, který je od r. 1917—19 vede společně s Antonínem Drašarem. Kapelníky jsou Emil Bastl, pozdější šéf opery NDMS, a Budík, nyní kapelník opery olomoucké. Orchestr, který na počátku, za ředitele Trnky, čítal 12 pevně angažovaných hudebníků a byl doplňován členy hornické hudby na 24—28členné těleso, čítá teď 18 anga-

žovaných hudebníků doplňovaných tentokrát členy hudby vojenské. Po světové válce bylo divadlo postaveno na zcela nový základ ustavením spolku Národní divadlo moravskoslezské, jenž pověřil sestavením a vedením úplně nového a značně většího souboru Václava Jiříkovského. První sezona NDMS zahájena před vyprodaným hledištěm 12. srpna 1919 „Prodanou nevěstou“. U pultu zasedl Emil Bastl, který téměř jediný přešel ze starého souboru do nového. Jeho uvedení celého zpěvoherního odkazu Smetanova vrcholilo r. 1924 cyklem všech Smetanových oper, pak uvedením stěžejních oper Dvořákových a Fibichových, Smetanovy „Mé vlasti“ a Dvořákových „Slovanských tanců“, třeba v sporné podobě baletní, jakož i Janáčkovy „Její pastorkyně“ a „Káti Kabanové“. Tento pořad spolu s uvedením nejvýznačnějších děl Mozartových, Beethovenových a mladšího Wagnera, dal pevný základ k pozdějšímu provádění i děl nejnovějších.

Jinak jsou dějiny nynějšího NDMS snad v příliš čerstvé paměti, než aby bylo nutno je zde šife líčit. Svědčitě snaží se ostravská zpěvohra plnit i úkol tlumočnicka hudební tvorby Ostravska, provádějíc každé závažnější dílo skladatelů kraje, ať hudebně-dramatické nebo symfonické. V prvním ohledu chci uvést aspoň provedení pozoruhodné pantomimy „Pokušení svatého Antonína“ od Františka Brože, na námět podle Flauberta, v oboru symfonickém pak na původní premiéry děl Josefa Schreibera, Karla Böhma, uvedeného již Frant. Brože a Rudolfa Kubína. Zvláštní a nejvýznačnější místo je tu ovšem vyhrazeno tvorbě Leoše Janáčka, který sice svým působením je spjat především s Brnem, v blízkých Hukvaldech se však narodil, trávil tam většinu svých prázdnin — také své prázdniny poslední — a v Ostravě zemřel. Z jeho bohaté tvorby poznala Ostrava téměř všechny opery, sbory a díla komorní, oratorní i symfonická — a s jakým po-

Spaz čes. herectva.

Foto Rozner, M. Ostrava

Dvořákova opera „Čert a Káča“ v NDMS. JOSEF ŽIŽKA a HELEN ZEMANOVÁ, Jirka a Káča.

rozuměním je přijala, dokazuje nejlépe skutečnost, že třeba „Její pastorkyňa“ hned v první sezoně dosáhla počtu 13 představení, stejně jako později i „Lilka Bystrouška“.

Ze všeho co zde bylo uvedeno — a nemluvíme-li ani o významu Ostravy jako přípravné stanice pro pěvce předních našich scén — Jan Konstantin, Stanislav Muž, Ada Nordenová, Vladimír Tomš, Gustav Talman, Václav Bednář, Štěpánka Štěpánová a j. začínali zde operní dráhu — je zřejmo, jak důležité poslání ostravská zpěvohra plní nejen v samé Ostravě, nýbrž i na četných svých zájezdech Místkem, Frýdkem, Hranicemi, Valašským Meziříčím počínaje až po Zlín, Uherské Hradiště a Hodonín.

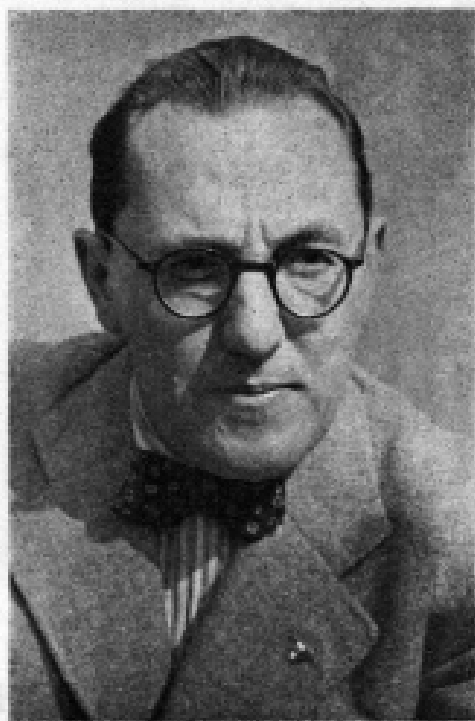
Jan Pacl:

Ostrava navrhuje Praze:

Zbudovat divadlo operních prvotin.

Zájem o neprovozované opery.

Nemám v úmyslu pěti chvalozpěvy na ostravské divadelní obecenstvo. Je však jen spravedlivé, vážím-li ostravské obecenstvo zájmem, který u něho vzbudila před několika dny novinářská zpráva, že více než 300 oper českých skladatelů čeká marně na jevištní život. Osud těchto dosud neprovedených oper se hluboce dotkl citů prostých lidí, kteří v mnoha dopisech zaslaných redakci nejrozšířenějšího denního listu nejen protestovali proti nevázanosti k uměleckým hodnotám, ale současně obětavě radili, jak by bylo možno těmto dílům pomoci, aby dosáhla svého určení. A v obsáhlém materiálu upřímně míněných rad se objevil dokonce návrh, aby bylo v Ostravě vybudováno ještě jedno divadlo vplněné operní. Soubor by mohl být sestaven z odborníků i ochotníků mimo oficiální divadlo a posláním divadla by bylo provozování především opery, které dosud nebyly scénovány. Každý, kdo má rád divadlo, byl potěšen takovým zájmem o českou operní tvorbu a přál by si uskutečnění tohoto záměru. Aby se opravdu prospělo tak velikému počtu odložených oper, musilo by se jich najmouti divadlo, vyvíjející systematickou, pravidelnou činnost. Ochotnické divadlo by ji ovšem vyvinouti nemohlo. Také nedostatek operního obecenstva pro druhé divadlo ve venkovském městě — v případě, že by byly získány finanční prostředky pro zřízení profesionálního divadla — by jistě vážně ohrozil trvání

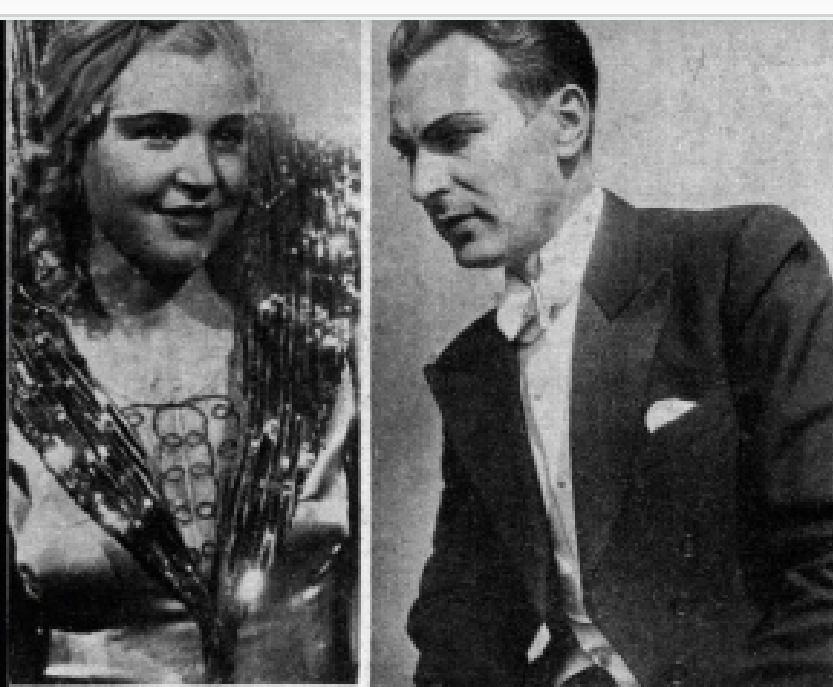

Spaz čes. herectva.

Foto Rozner, M. Ostrava.

JAN PACL, člen operety a režisér opery NDMS, autor článku „Ostrava navrhuje Praze“.

dvou scén. Proto se obracím s dobrým návrhem ostravského obecenstva na Prahu, která má všechny předpoklady pro vybudování operního divadla, jež by uvádělo na scénu pouze taková díla, která z jakýchkoli důvodů nemohla být dosud včleněna provozována. Podnik toho druhu by vzbudil jistě

tolik praktického zájmu u pražského obecnstva, že by se nemusil strachovat ani o svou finanční únosnost. Chápu důvod, pro který se oficiální divadla při sestavování pořadů uchylují raději k těm operním dílům, jejichž úspěšnost byla již vyzkoušena: u tohoto nového divadla byla by právě tato neznalost únosnosti připravovaného díla zdrojem vzácného zájmu. Pravda, v počtu dosud neprovedených oper je mnoho takových, které jsou buď zcela neproveditelné, anebo

Z NDMS:

LÍDA SLANÁ v úloze Leily ze Straussovy operety „Tisíce a jedna noc“.

KAREL UHLÍŘ hraje J. Hurbana v Jankovcově operetě „Láska její výstou“.

Sout. Čes. herectva.

Foto Rozner, M. Ostrava.

umělecky méněcenné, jsem však pevně přesvědčen, že jsou mezi nimi i díla hodnotná. Mnohá dnes již známá opera vděčí za své uvedení náhodě. A jak dlouho musilo často operní dílo čekat na provedení, aby pak bylo nadšené zjištěno kritikou i obecnstvem, že hudební a divadelní kultura byla obohacena dílem trvalé ceny.

V tom tedy byl by význam nového divadla: ukazovalo a objevovalo by nám nejen utajenou krásu a bohatství divadelních archivů a jiných skrytí, ale bylo by také morální vzpruhou těm, kdož teprve přistoupí k dílu. Kolik zapomenutých oper vyšlo by pak z takového divadla k vítězně cestě po všech našich oficiálních divadlech. Ano, musíme přísně rozlišovati hodnoty od braku, ale nesmíme připustit, aby dobrá operní díla byla odsouzena k zapomnění.

Letošní hudební máj byl jistě poučný. Napsal jsem, že májové hudební a divadelní programy by měly býti sestavovány tak, aby se lišily od toho, co se nám v divadelních a koncertních sálech nabízí celý rok. A dále doslovně: „Májový program nemá se věnovati pouze dílům, která si již dobyla uznání, ale také těm, která nastupují.“ Dnes bych doplnil svůj požadavek: *věnujte ten měsíc především poznání oper dosud neprovozovaných.*

Adolf Minský:

Opereta si zpívá...

U kolébky mé snad stáli
zlý duch a zlá babice,
že jsem tolik přehlížena
ze všech těles nejvíce.
Kolik hany na mne bylo
mnohým perem napsáno!
Na růžích já neměla jsem,
věru, nikdy ustláno.
Svou cestou však půjdu dále,
třeba jsem tak prokletá.
Budu zpívat, tančit, bavit —
vždyť jsem jěn opereta.

ADOLF MINSKÝ, líf operety NDMS, autor veršů k obraně lehké Mury.

Sout. Čes. herectva. Foto Rozner, M. Ostrava.

Emerich Gabzdyl:

Plány ostravského baletního mistra.

Ostravský balet má svou tradici z dob působení baletního mistra A. Viscusiho. Jeho zásluhou stal se soubor z nejlepších v tehdejší době. Na scénu byly uvedeny balety Nedbalovy, Čajkovského, zvláštní pak zmínky zasluhují Dvořákovy Slovanské tance, upravené jevištně pod názvem „Rok na vsi“; dosáhly u obecnstva ohromného úspěchu. V roce 1923

odešel A. Viscusi do Bratislavy a odvedl téměř polovinu ostravského baletního souboru. Od té doby byly uváděny v Ostravě jen menší balety, s výjimkou Pana Twardovského (L. Relský), Princezny Hyacinty (J. R. Stuchlý), Labutího jezera (J. Häusler).

Sám jsem odchovancem A. Viscusiho, u něhož jsem začal r. 1921 v Mor. Ostravě a byl též v jeho bratislavském souboru. Tu jsem si osvojil základy klasického baletu. V r. 1929 odešel jsem do Berlína, abych působil na škole prof. Sammlera jako učitel klasického baletu; současně jsem se věnoval studiu

Svaz čes. herectva.

Foto Rotner, M. Ostrava.

Baletní mistr NDMS EMERICH GABŽDYL a členka ostravského baletu MARIE DOPITOVA v tanci z Straussových operet „Tisíc a jedna noc“.

Putování po našich divadlech.

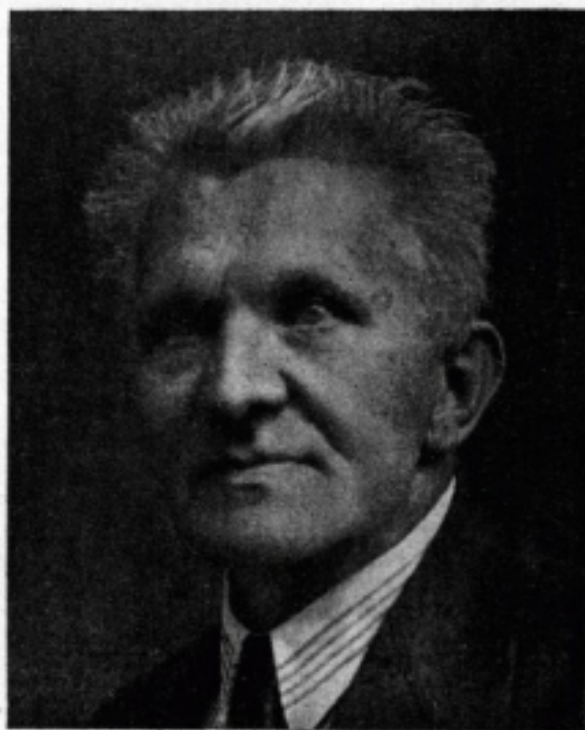
František Mašek, bývalý člen divadla, zemřel 6. listopadu ve věku téměř 83 let. Zesnulý zahájil divadelní činnost 25. V. 1873 a rozloučil se s divadelním životem koncem roku 1929, kdy odešel do soukromí, ovšem bez pense. Byl to vzácný člověk, poctivý organizační pracovník, jeden z těch, jejichž nadšení a obětavá práce dala základ podpůrnému i odborovému hnutí herců. Sám na to vzpomíná ve sborníku Český herec:

„Byl jsem zakládajícím členem Jednoty r. 1885 a Organizace 1909. Též má žena přistoupila k Organizaci 14. května 1909. Vše to je již v dálných vzpomínkách a marně porovnáváme dobu dřívější s nynější. Tenkrát se pracovalo s nadšením pro Organizaci a kde jsme mohli, pořádali jsme se ženou v její prospěch večírky. Chodilo se pěšky do okolních vesnic v dešti, zímě, sněhem i nepohodou. Za mých mladých let se nehrávalo denně. U všech spolků, kde jsem byl, zakládal jsem odbor a byl jsem pokladníkem. Vzpomínám, jak tehdy někteří členové dosti neradi dávali krejčárky na příspěvky a nechápali, jakým dobrodíním je a bude pro ně Organizace. Stalo se nejdříve, když ředitel rozdál party hercům a já čekal, že vyberu příspěvky, že jsem zaslechl „nechoď tam, je tam Mašek s knížkou“. Někteří, bylo-li možno, vyskákali i okny, jen aby se vyhnuli placení příspěvků.“

moderního tanečního projevu. Hájím stanovisko, že každý moderní taneční směr dává nám prvky, jichž lze svým způsobem užít. Zvláště u divadel provozujících operu, balet, operetu i činohru je nutná znalost moderních tanečních proků. Snažím se vychovati soubor tak, aby vyhověl mnohostrannosti provinciálního divadla a mohu říci, že jsem tu dosáhl uspokojivých výsledků. Z baletů uvedl jsem na scénu NDMS Čajkovského Louskáčka a Nedbalovo Z pohádky do pohádky.

Právě připravuji klasickou Coppeli a Čajkovského Italské capriccio. V příští sezoně hodlám provést R. Strausse Legendu o Josefu, Glazunovu Raymondu a Schumanův Karneval.

Svaz čes. herectva.

Foto Divadlo.

Můžeme být hrdi na herecké průkopníky, v jejichž řadách byl František Mašek na místě nejpřednější. Chraňme jeho odkaz a zachovejme mu svoji upřímnou vzpomínku.